

1987 1-2

Bibliotekarz

miesięcznik Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

Bibliotekarz

... powsta-
ztkę i rze-
ata, pokrywa-
ii dzisiejszych
uru. Był to dar
a i następnie
lat na placów-
asja kolekcjo-
dość niezwyk-

wystawy odbywały się zresztą za granicą; to jeden z przelazów rozległej współpracy Muzeum Azji i Pacyfiku z pokrewnymi placówkami prawie na całym świecie. Jeśli chodzi o ściślejsze powiązania, muzeum zawarto umowy o stałą współpracę z Państwami Wschodnimi, Narodów Wschodu, Ameryki Łacińskiej, państwami w Hanu, umowę z bratnią

etnograficznej do Indii i
1982/83 roku było m.in. przy
ukazującej sztukę Orissy. Ż i.
przedsiewzięc wyników m.in. w
graniach ludowej muzyki azja
Podstawowym kłopotem Muze
jest brak pomieszczeń, odpow
miarów i wartości jego zbiorów
w zakresie Nusantara zajmują

książka

i Wschód, jak
zjem to, pod
Wawrzyniaka.

nącą Bibliotekę Azjatycką, która liczy obecnie ponad 4 tysiące tomów, kilkaset mikrofilmów i kilkadziesiąt wydawnictw ciągłych. Wielu z tych

no wystaw
rska, tej w
nej placów

ukov
iczn
a Mi

i **biblioteka**
żonych dla kultury, nauki i gospodarki będzie już niedługo odd
informacja

Celebes). Bal

żonych dla kultury, nauki i gospodarki będzie już niedługo oddany do

tualnych; oko-
tru jawajskie-
k; ponad 300
eż kolekcja
" słów-

ników i naukowców, a tematyka sięga od motywu złotej rybki w sztuce chińskiej aż po socjalizm birmański. Takich spotkań było już około 130 i odbywają się co miesiąc. Znane są z wysokiego poziomu publikacje towa-

warunków do należytej eksploatacji form działalności. Te staną się dopiero po zrealizowaniu drugiej. Będzie nim główny cel i Pacyfiku, który polega

CZASOPISMO WYDAWANE PRZEZ STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH ORAZ BIBLIOTEKĘ PUBLICZNĄ M. ST. WARSZAWY

Spis treści:

Prace Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich	1
IX Międzynarodowa Konferencja Redaktorów Naczelnych miesięczników bi- bliotekarskich z krajów socjalistycznych	20
Marian WALCZAK: Znaczenie Biblioteki Katolickiego Uniwersytetu Lubel- skiego dla rozwoju nauk teologicznych	59
Problemy prawne	63
Przegląd piśmiennictwa	65
Z żałobnej karty	70

Contents:

The work of the Polish Librarians' Association	1
The IX International Conference of the Editors-in-Chief of the library monthly magazines from the socialistic countries	20
Marian WALCZAK: The significance of the Catholic University's Library in Lublin in developing theological science	59
Law problems	63
Survey of literature	65
Obituary notice	70

Содержание

Деятельность Объединения Польских Библиотекарей	1
IX Международная Конференция Главных Редакторов Библиотечарских журналов социалистических стран	20
Мария Вальчак: Значение Библиотеки Лубельского Университета — для развития теологических наук.	59
Юридические проблемы.	63
Обзор литературы	65
Нтпаурной старницы	70

Projekt okładki: Tadeusz DONARSKI

REDAGUJE KOLEGIUM: Stanisław BADOŃ (red. nac.), Krystyna BUBACZ (sekr.
red.), Janusz DEMESKI, Bolesław HOWORKA, Franciszek ŁOZOWSKI, Jan SOJ-
KA, Zdzisław SZKUTNIK, Marian WALCZAK

KOMITET REDAKCYJNY: Stanisław BADOŃ, Krystyna BUBACZ, Grzegorz
CHMIELEWSKI, Franciszek CZAJKOWSKI, Zdzisław DARAŻ, Janusz DEMBSKI,
Danuta DUDZIAK, Bolesław HOWORKA, Andrzej KEMPA, Stefan KUBÓW (prze-
wodniczący), Stanisław KRZYWICKI, Franciszek ŁOZOWSKI, Elżbieta MALINOW-
SKA, Zbigniew NOWAK, Janusz NOWICKI, Jerzy POŁEĆ, Jan SOJKA, Zdzisław
SZKUTNIK, Marian WALCZAK, Jan WOŁOSZ

BIBLIOTEKARZ

CZASOPISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM BIBLIOTEK I CZYTELNICTWA

NR 1—2

POZNAŃ

ROK LIV

PRACE STOWARZYSZENIA BIBLIOTEKARZY POLSKICH

W dniach 16—17 października 1986 roku w Warszawie odbyło się posiedzenie plenarne Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. W programie omówiono i przyjęto następujące główne kierunki działania:

- problemy nauki, kultury i oświaty w świetle uchwał X Zjazdu PZPR,
- przyjęcie sprawozdań z działalności Zarządu Głównego i Zarządów Okręgów za 1985 rok,
- przyjęcie planów pracy na rok 1987,
- informacja o opracowanym przez Bibliotekę Narodową materiale „Stan i perspektywy bibliotekarstwa polskiego do 2000 roku” oraz stanowisko SBP i Ogólnopolskiego Zespołu Partyjnego Bibliotekarzy przy Wydziale Kultury KC PZPR,
- program obchodów 70-lecia SBP.

Jak wynika z nakreślonego programu, omawiano dokonania i podjęto ważne ustalenia dla dalszego rozwoju bibliotekarstwa polskiego wynikające z uchwał Zjazdu SBP w Toruniu.

Redakcja „Bibliotekarza” pragnie zapoznać i przybliżyć problematykę Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich wszystkim czytelnikom naszego czasopisma. W tym celu publikujemy niektóre materiały z ostatniego plenarnego posiedzenia Zarządu Głównego.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU GŁÓWNEGO SBP W OKRESIE 16.05—31.12.1985 R.

Sprawozdanie nie obejmuje okresu przed 16.05, ponieważ działalność ZG SBP w tym czasie objęta została sprawozdaniem sekretarza generalnego za całą kadencję Zarządu, które przedstawiono na Krajowym Zjeździe Delegatów SBP w Toruniu.

Zarząd Główny SBP wybrany w obecnym składzie w czasie Krajowego Zjazdu Delegatów w Toruniu zebrał się w okresie

sprawozdawczym dwukrotnie: 28 czerwca i 7 listopada. Prezydium ZG odbyło 6 zebrań: 27 VI, 3 VII, 5 IX, 8 X, 6 XI, 20 XII.

Bieżącą działalnością kierował zespół roboczy Prezydium w składzie: Józef Lewicki — I wiceprzewodniczący, Jan Wołosz — wiceprzewodniczący, Andrzej Jopkiewicz — sekretarz generalny. Zespół roboczy był w stałym kontakcie z przewodniczącym ZG. W okresie sprawozdawczym zespół odbył 30 spotkań, w których uczestniczył dyrektor Biura ZG, Juliusz Wasilewski.

Począwszy od 1 X 1985 kol. Lewicki podjął obowiązki urzędującego wiceprzewodniczącego (w wymiarze 1/2 etatu).

I. Opracowanie planu pracy ZG SBP na rok 1986

Pierwotna wersja planu przyjęta została przez Prezydium 3 VII, następnie przesłano ją do Departamentu Bibliotek MKiS. Departament zgłosił szereg zastrzeżeń i propozycji zmian. Poprawioną wersję planu przesłano ponownie do MKiS. Departament Bibliotek uznał jednak zmiany za niewystarczające i odmówił akceptacji przedstawionego planu. Spotkanie Prezydium ZG z kierownictwem Departamentu Bibliotek (9 X) nie doprowadziło do pełnego uzgodnienia stanowisk. 7 XI Zarząd Główny podzielił punkt widzenia Prezydium i zatwierdził plan pracy. Przyjęty plan nie obejmował przyjęcia dotacji z MKiS na zrównoważenie budżetu SBP w r. 1986. Ponieważ zbiegło się to ze znacznym zmniejszeniem dochodów własnych SBP (załamanie się produkcji książek w r. 1985, opóźnienia w druku miesięcznika „Bibliotekarz”) organizacja u progu 1986 r. stała się w obliczu bardzo skomplikowanej sytuacji finansowej.

W wyniku pertraktacji z resortem kultury Prezydium uzyskało zapewnienie, że SBP może występować o dotację na zadania zlecone przez Departament Bibliotek.

II. Zatwierdzenie zmian w Statucie SBP

Znowelizowany podczas Krajowego Zjazdu Delegatów Statut przekazano do Wydziału Społeczno-Administracyjnego Urzędu Miasta St. Warszawy z wnioskiem o zatwierdzenie. Grupa robocza Prezydium odbyła kilka spotkań z przedstawicielami Wydziału. Statut został zatwierdzony w listopadzie. Dzięki życzliwości dyrekcji Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Książnicy Miejskiej w Toruniu, Statut został wydrukowany.

III. Prace nad uregulowaniem wysokości składek członkowskich

Zgodnie z zaleceniem Krajowego Zjazdu

Delegatów Prezydium opracowało dwuwariantowy projekt decyzji w tej sprawie. Projekt rozesłano do okręgów z prośbą o zaopiniowanie. Prezydium postanowiło zaproponować Zarządowi Głównemu podjęcie uchwały w sprawie wysokości składek podczas pierwszego posiedzenia plenarnego z udziałem przewodniczących zarządów okręgów w r. 1986.

IV. Przygotowania do udziału w III Kongresie Nauki Polskiej

Opracowane przez Prezydium ZG tezy problemowe z zakresu bibliotek i bibliotekarstwa przedstawiono Zarządowi Głównemu 8 listopada. Po wniesieniu poprawek tezy przesłano do Komitetu Organizacyjnego Kongresu.

V. Przygotowania do obchodów 40-lecia Dekretu o Bibliotekach

Na posiedzeniu plenarnym ZG 28 czerwca Prezydium przedstawiło koncepcję IX Zjazdu Bibliotekarzy Polskich pod hasłem „Polityka biblioteczno-informacyjna na dziś i jutro”. Zjazd miał być centralnym punktem obchodów rocznicy Dekretu. We wrześniu opracowano koncepcję całości obchodów i przedstawiono ją w apelu rozesłanym w październiku do okręgów SBP i różnych zainteresowanych instytucji. Apel został również opublikowany w „Poradniku Bibliotekarza”. Niestety, ze względu na trudności finansowe oraz sprzeciw Ministerstwa Kultury i Sztuki ZG musiał zrezygnować z koncepcji zorganizowania IX Zjazdu w r. 1986. Zdecydowano przesunąć Zjazd na rok 1987.

Trwają natomiast prace nad innymi formami uczczenia ww. rocznicy. Min. Prezydium przy pomocy Komisji Nagród i Odznaczeń i przy współpracy z zarządami okręgów czyni starania o uzyskanie dla bibliotekarzy zasłużonych w toku wdrażania w życie postanowień dekretu odznaczeń państwowych i resortowych.

Powstała również koncepcja uczczenia doniosłej rocznicy specjalną okolicznościową publikacją.

VI. Czuwanie nad sprawami płacowymi

Stowarzyszenie zdecydowanie włączyło się, z własnej inicjatywy, do prac nad projektem uchwały Rady Ministrów dotyczące uposażeń dla pracowników upowszechniania kultury.

Ponieważ SBP nie zostało włączone do konsultacji nad ww. projektem Prezydium wstąpiło z pismem do szefa Urzędu Rady Ministrów. Na skutek interwencji URM

Stowarzyszenie otrzymało możliwość zgłoszenia swych uwag i propozycji, które przesłano do Min. Kultury.

Znaczna część propozycji SBP została uwzględniona i znalazła się w ostatecznym tekście uchwały.

Zarząd Główny — realizując wcześniejsze postulaty Komisji Zawodu Bibliotekarskiego — wpłynął na przywrócenie jednolitego statusu bibliotekarzy dyplomowanych w kraju, naruszonego w 1982 r. wskutek wydania przepisów dotyczących tej grupy zawodowej tylko w szkołach wyższych.

Postulaty te udało się zrealizować przy zgłaszaniu uwag do projektowanej w 1985 r. uchwały Nr 158 Rady Ministrów w sprawie uposażeń pracowników upowszechniania kultury. Wyłączenie z tej tabeli ok. 150 bibliotekarzy dyplomowanych poprawiło relacje uposażeń ponad 20 tys. pracowników służby bibliotecznej w całym kraju. Jednakże pewne sprawy (20% dodatek za pracę w bibliotekach Narodowej i Śląskiej, także dla bibliotekarzy dypl.) pozostały do dalszego uregulowania i Zarząd Główny będzie podejmował w tej sprawie odpowiednie działania.

VII. Działalność wydawnicza

W okresie sprawozdawczym nakładem SBP ukazała się zaledwie jedna książka — „*Literatura Piękna 1981*”. Nie udało się nadrobić opóźnień w wydawaniu miesięcznika „*Bibliotekarz*”. Do końca 1985 r. ukazał się dopiero nr 3/85. Bez porównania lepiej wygląda sytuacja drugiego miesięcznika — „*Poradnik Bibliotekarza*”, który obecnie nie ma prawie żadnych zaległości.

Przedstawiciele Prezydium spotkali się 16 października z dyrektorem Departamentu Książki MKiS, Maksymilianem Celeda. Podczas spotkania przedstawiono dorobek wydawniczy SBP, zaprezentowano plany perspektywiczne, poinformowano o występujących trudnościach. Kierownictwo Departamentu zadeklarowało zwiększenie przydziału papieru na publikacje SBP w r. 1986. Ponadto uzyskano w trybie dodatkowym 3 tony papieru na r. 1985.

W wyniku aktywnych działań udało się zabezpieczyć — na korzystnych warunkach — moce produkcyjne dla większości pozycji wydawniczych SBP oczekujących na publikację.

Zgłoszono do Departamentu Książki następujący plan wydawniczy na r. 1986:

— T. Zarzębski: *Przepisy prawne dla bibliotek naukowych* (planowany nakład 3 tys. egz.)

— T. Zarzębski: *Przepisy prawne dla bi-*

bliotek publicznych (12 tys. egz.)

— I. Czarnecka, H. Sawoniak: *Uniwersalna klasyfikacja dziesiątka* (wznowienie, 10 tys. egz.)

— M. Lenartowicz: *Przepisy katalogowania książek. Część I. Opis bibliograficzny* (wznowienie, 10 tys. egz.)

— *Bibliotekarze Polscy we wspomnieniach*. Praca zbiorowa pod red. I. Morsztynkiewicz (10 tys. egz.)

— *Literatura Piękna 1985* (5,5 tys. egz.)

— *Informator Bibliotekarza i Księgarza 1987* (7 tys. egz.)

VIII. Współpraca międzynarodowa

W dniach 20—22 maja odbyło się w Radziejowicach seminarium polsko-brytyjskie nt. **edukacji historycznej w procesie akademickiego kształcenia bibliotekarzy**, zorganizowane przez ZG SBP przy współudziale Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Warszawskiego oraz MKiS. W seminarium uczestniczyli ze strony brytyjskiej — Ian Willison (British Library), Julian Roberts (Biblioteka Uniwersytecka w Oxfordzie), Russel Drury (Biblioteka British Council w Warszawie). Stronę polską reprezentowało 20 przedstawicieli różnych ośrodków akademickich oraz bibliotek naukowych.

Seminarium zorganizowane w ramach umowy o współpracy z Library Association zostało ocenione przez uczestników pozytywnie.

W lipcu na zaproszenie SBP gościli w Polsce przedstawicielki Niemieckiego Komitetu Współpracy z IFLA, które 3 VII spotkały się z przedstawicielami Prezydium ZG i Zarządu Polskiego Komitetu Współpracy z IFLA.

W dniach 18—24 sierpnia w 51 Sesji IFLA w Chicago uczestniczył z ramienia SBP kol. Stefan Kubów. Prezydium poparło również starania o udział w sesji kol. Barbary Sordylowej (Biblioteka PAN w Warszawie). Starania te zakończyły się pomyślnie.

W dniach 13—16 m.in. dzięki poparciu SBP kol. Maria Brykczyńska (Biblioteka SGPiS) wzięła udział w I światowej konferencji nt. kształcenia ustawicznego bibliotekarzy i pracowników informacji naukowej (Palos Hills k. Chicago), a następnie dzięki prywatnemu zaproszeniu jednej z uczestniczek konferencji uczestniczyła również w Sesji generalnej IFLA.

Podczas 51 sesji odbyły się wybory władz poszczególnych ogniw IFLA. Kol. Maria Brykczyńska wybrana została na członka Komitetu Wykonawczego Okrągłego Stolu Kształcenia Ustawicznego oraz na członka-korespondenta Sekcji Bibliotek Specjal-

nych. Kol. Radosław Cybulski wybrany został na członka-korespondenta Stałego Komitetu Sekcji Rejestracji Bibliograficznej kol. Maria Magdalena Biernacka (Uniwersytet Warszawski) — na członka-korespondenta Sekcji Rzadkich i Cennych Książek.

Kol. Franciszek Czajkowski powołany został na członka Stałego Komitetu Sekcji Usług Bibliotecznych dla Osób Niepełnosprawnych IFLA.

W dniach 28—30 VIII kol. Stefan Kubów uczestniczył w sesji naukowej zorganizowanej w Budapeszcie z okazji 50-lecia Stowarzyszenia Bibliotekarzy Węgierskich. Podczas pobytu na Węgrzech przewodniczący ZG omówił projekt umowy o współpracy między SBP i Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Węgierskich.

W dniach 21—25 X kol. Stanisław Badoń red. naczelny „Bibliotekarza”, uczestniczył w roboczej naradzie redaktorów czasopism bibliotekarskich krajów socjalistycznych (Węgry).

IX. Przygotowania do spotkania z władzami Federacji Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki

13 sierpnia w czasie spotkania I wiceprzewodniczącego ZG SBP z przewodniczącym Federacji, Janem Budkiewiczem, postanowiono doprowadzić w I kwartale 1986 r. do spotkania władz obu organizacji, podczas którego rozważono by możliwość podpisania umowy o współpracy.

X. Inne bieżące działania

1. Opracowanie i przesłanie do Wydziału Społeczno-Administracyjnego Urzędu Miasta St. Warszawy odpowiedzi na zalecenia pokontrolne w związku z kontrolą działalności merytorycznej ZG w I kwartale 1985 r.

2. Wytypowanie delegatów SBP do organów przedstawicielskich i kolegialnych ciał doradczych:

— kol. Barbary Drewniewskiej — do Komisji Egzaminacyjnej dla Bibliotekarzy Dyplomowanych,

— kol. Hanny Zasadowej — do Komisji Egzaminacyjnej dla Dokumentalistów Dyplomowanych,

— kol. Jadwigi Kołodziejskiej — do Rady

Społeczno-Gospodarczej przy Sejmie IX kadencji.

3. Starania o podjęcie działalności gospodarczej przez SBP — spotkanie z Z. Zjawieńskim w sprawie możliwości zorganizowania zakładu introligatorskiego pod egidą SBP.

4. Rozstrzygnięcie konkursu na wspomnienie bibliotekarzy — powołana przez Prezydium Komisja pod przewodnictwem kol. Ewy Pawlikowskiej wytypowała trzy prace do nagrody II stopnia, trzy do nagrody III stopnia, sześć wyróżnień. Suma nagród wynosi 105 tys. zł.

5. Rozstrzygnięcie plebiscytu Nagrody Literackiej SBP za rok 1984. Podczas posiedzenia plenarnego ZG 8 listopada na wniosek Komisji przyznano nagrody: w kategorii książek beletrystycznych Wiesławowi **Myśliwskiemu** („Kamień na kamieniu”), Zbigniewowi **Nienackiemu** („Raz w roku w Skiroławkach”), Romanowi **Bratnemu** („Rok w trumnie”), w kategorii książek niebeletrystycznych — Zbigniewowi **Lwowi** **Starowiczowi** („Seks partnerski”), Janowi **Ciechanowskiemu** („Powstanie Warszawskie”), Michalinie **Wislockiej** („Sztuka kochania”).

6. Zakończono akcję rozprowadzenia wśród bibliotekarzy talonów na Encyklopedię Powszechną PWN (łącznie ok. 11 000 talonów).

7. Opracowanie regulaminów i innych przepisów wewnętrznych:

— regulaminu działania Prezydium ZG przyjętego na posiedzeniu plenarnym 28 czerwca,

— ramowe regulaminy działania sekcji i komisji ZG — projekty przygotowania przez Prezydium przedstawiono Zarządowi Głównemu 7 listopada.

Ze względu na konieczność wprowadzenia poprawek postanowiono zatwierdzić regulaminy na pierwszym posiedzeniu plenarnym w 1986 r.

Prezydium zatwierdziło regulamin premiowania pracowników Biura ZG SBP oraz instrukcję obiegu, rejestrowania i przechowywania korespondencji.

8. W okresie sprawozdawczym opublikowano i rozesłano do wszystkich ogniw dwa „Komunikaty ZG”.

Zarząd Główny SBP

SPRAWOZDANIE KOMISJI WSPÓŁPRACY Z OKRĘGAMI Z DZIAŁALNOŚCI OKRĘGÓW SBP W 1985 R.

Podstawę opracowania stanowią materiały sprawozdawcze, jakie nadesłały okręgi SBP do końca pierwszego kwartału 1986 r. Mimo wielokrotnie podawanych przez Biuro SBP terminów nadsyłania sprawozdań rocznych i planów pracy na rok następny część okręgów nie dopełniła swych powinności. Komisja Współpracy z Okręgami w składzie: kol. kol. Juliusz Bernard, Jerzy Gajewski, Bolesław Howorka, Andrzej Kempa i Magdalena Łochowska czuје się w obowiązku przypomnieć Koleżankom i Kolegom Przewodniczącym okręgów a także opiekunom okręgów z ramienia ZG SBP, o obowiązku nadsyłania do Biura SBP podstawowych informacji o zrealizowanych i zamierzonych przedsięwzięciach z zakresu działalności merytorycznej prowadzonej na terenie Okręgów.

Komisja stwierdziła, że na 48 zarejestrowanych okręgów SBP (okręg w Skierniewicach wznowił swoją działalność na początku 1986 roku) sprawozdania ze swej działalności nadesłały 43 okręgi. Nie nadesłały sprawozdań okręgi w Ciechanowie, Tarnowie, Wałbrzychu, Zamościu i Zielonej Górze.

Najważniejszym zadaniem okręgów SBP w pierwszym kwartale minionego roku była organizacja okręgowych zjazdów sprawozdawczo-wyborczych, podczas których dokonano oceny pracy ogniw Stowarzyszenia, wytyczono kierunki dalszego działania organizacji i wybrano nowe władze. Na dotychczasowych stanowiskach pozostało aż 24 przewodniczących zarządów okręgów, co świadczy o dużym zaufaniu wyborców do swoich przedstawicieli. Wybrani na tychże zjazdach delegaci uczestniczyli w Krajowym Zjeździe Delegatów w Toruniu, gdzie wybrali Zarząd Główny SBP w jego dotychczasowym składzie.

W świetle przedstawionych sprawozdań okazuje się, że głównym zadaniem SBP we wszystkich okręgach były intensywne starania o odbudowę Stowarzyszenia poprzez pozyskiwanie nowych członków dla organizacji. W niektórych okręgach odnotowano na tym polu duże sukcesy pozyskując dla SBP po kilkudziesięciu członków, np. w Białymstoku ponad 60, ponad 50 w Olsztynie i Rzeszowie, ponad 40 w Bielsku-Białej i Kaliszu, ponad 30 w Kielcach, ponad 20 w Koninie i Łodzi, pewną stabilizację obserwuje się w okręgu krakowskim, gdzie rekrutacją objęto bibliotekarzy młodych i w średnim wieku. Z niepokojem należy oceniać sytuację SBP w śro-

dowisku bibliotekarzy szkół wyższych. Straciło ono, poza niewielkimi wyjątkami, swoje znaczenie w tym środowisku i wydaje się, że należy dokładać starań o odzyskanie kredytu zaufania, jakim tradycyjnie darzyli nas bibliotekarze tych bibliotek. Przyczyn niepowodzenia należałoby, być może, doszukiwać się w niezbyt sprawnym oddziaływaniu na tę grupę zawodową oraz na brak znajomości celów i zadań SBP wśród studentów i absolwentów kierunków bibliotekoznawstwa, którzy trafiają do zawodu właśnie w bibliotekach uczelniowych. O dziwo brak zainteresowania Stowarzyszeniem dostrzega się wśród kadry nauczającej w placówkach kształcenia bibliotekarzy, z kierunkami bibliotekoznawstwa włącznie. W niektórych okręgach spadło znacznie zainteresowanie Stowarzyszeniem wśród bibliotekarzy szkolnych. W tej sytuacji podstawowy trzon organizacji bibliotekarskiej w kraju stanowią bibliotekarze bibliotek publicznych, na nich też opiera się w znacznej mierze merytoryczna działalność SBP. A przecież integracyjne działania Stowarzyszenia powinny przeciwdziałać rozbićiu resortowemu społeczności bibliotekarskiej, stanowiąc forum porozumienia w sprawach żywotnych dla całego zawodu i rozwoju bibliotek w Polsce, o czym czytaliśmy w ważnych dla nas dokumentach opracowanych z woli całego środowiska bibliotekarskiego.

Za lakonicznymi i z pozoru mało ważnymi zapisami sprawozdawczymi kryje się ogrom pracy zarówno funkcyjnych jak i szeregowych członków naszego Stowarzyszenia. Społeczny indywidualny i zbiorowy wysiłek odbywał się w warunkach nie sprzyjających ambitnym przedsięwzięciom zarówno ze względów ekonomicznych jak też, co gorsze, z powodu braku poparcia ze strony niektórych władz administracyjnych. I tak np. plan modernizacji działalności bibliotecznej w woj. bielskopodlaskim i siedleckim, którego twórcami byli członkowie SBP tamtejszych okręgów, mimo przedstawienia koncepcji w specjalnym programie TV i na spotkaniach z przedstawicielami władz administracyjnych tych województw, nie znalazł życzliwego przyjęcia.

Znacznie lepiej udało się podobne zamierzenia zrealizować w woj. ostrołęckim. Podjęty na zjeździe okręgowym „Apel w sprawie poprawy bazy lokalowej bibliotek w województwie ostrołęckim” został rozpowszechniony przez wszystkich członków SBP. Apel ten, skierowany do władz

politycznych i administracyjnych, organizacji społecznych, spółdzielczych i towarzystw regionalnych, zaczął już dawać pomysłne rezultaty. Rozpoczęto prace przygotowawcze do budowy WBP w Ostrołęce i MBP w Wyszku, uzyskano lokale dla dwóch bibliotek w osiedlach mieszkaniowych w Ostrołęce i Wyszku, wykupiono dwa budynki dla bibliotek wiejskich w Małkini i Chorzeli, przeprowadzono kilka bibliotek do lepszych lokali. Nie wszystkie te dokonania można oczywiście zapisać na konto Stowarzyszenia, ale przecież myśl rzucona na walnym zjeździe zaowocowała w stosownym memoriale, nastawiając przychylnie władze do bibliotekarskich zamierzeń.

W wielu okręgach nawiązywano lub kontynuowano współpracę ze Stowarzyszeniem Księgarzy Polskich, Towarzystwem Krzewienia Kultury Świeckiej, radami wojewódzkimi PRON, wojewódzkimi zespołami bibliotekarzy partyjnych. Członkowie SBP uczestniczyli w pracach komisji wyborczych do Sejmu PRL IX kadencji i w organach przedstawicielskich wszystkich szczebli. Według informacji z okręgów w pracach Konwentów i Komisji brało udział od kilku do kilkunastu członków SBP. Wśród posłów na Sejm IX kadencji znalazło się 3 bibliotekarzy. Ten aktywny stosunek do współczesności, chęć partnerskiego udziału w życiu społecznym i politycznym kraju daje przeświadczenie o znaczącej roli bibliotekarstwa w kulturze i systemie edukacji narodu. W niektórych okręgach SBP uznawane jest za organ opiniotwórczy dla innych instytucji kulturalnych, np. w Łodzi przedstawiciel SBP wchodzi od dwóch lat w skład jury nagrody tygodnika „Odgłosy” za upowszechnianie kultury. Konsultacje z zarządami okręgów SBP przeprowadzane przez wydziały kultury i sztuki urzędów wojewódzkich dają możliwość określenia wspólnego stanowiska w szeregu trudnych i skomplikowanych sprawach środowiska bibliotekarskiego.

Na ogół władze polityczne i administracyjne województw przychylnie oceniają społeczny trud przedstawicieli naszego środowiska. Rzadko się zdarza, by wnioski w sprawach odznaczeń i wyróżnień zgłaszane przez zarządy okręgów były odrzucane przez wojewódzkie komisje odznaczeń państwowych lub odpowiednie resorty centralne. Z inicjatywy SBP wielu członków naszej organizacji uzyskało w minionym roku najwyższe odznaczenia państwowe.

Przedstawiciele SBP zawsze uczestniczyli w radosnych i smutnych chwilach życia swoich członków. Brali udział w uroczys-

tościach jubileuszowych, dekoracjach swych członków, pamiętali o ludzich przechodzących na emeryturę, wchodzili w skład konduktów pogrzebowych. Pamiętali też o swoich poprzednikach w pracy zawodowej. Szczególne znaczenie ma w tym przypadku praca licznych zespołów problemowych działających w terenie, a odnoszących się do historii bibliotek. Staraniem komisji historyczno-pamiętnikarskich okręgów gromadzono pod koniec minionego roku materiały biograficzne o osobach szczególnie zasłużonych w dziele ratowania księgozbiorów podczas wojny oraz tworzących organizacyjne i materialne podstawy bibliotekarstwa w Polsce Ludowej. Niektóre okręgi zamierzają nawet wydać drukiem informatory biograficzne o wybitnych przedstawicielach zawodu bibliotekarskiego swojego regionu. Np. okręg poznański gromadzi materiały do wydania broszury „Wybitni bibliotekarze wielkopolscy”, w której znajdują się sylwetki bibliotekarzy od Lubrańskiego do Wierczyńskiego. Podobne intencje towarzyszą kolegom z Ostrołęki i Katowic. Do Zarządu Głównego wpłynęło kilkadziesiąt not biograficznych o zmarłych i żyjących przedstawicielach naszego zawodu wprowadzających w czyn postanowienia „Dekretu o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi” z 17 kwietnia 1946 r.

Zorganizowane w niektórych okręgach konkursy pamiętnikarskie, np. Konkurs Pamiętnikarski Bibliotekarzy Wielkopolskich (z inicjatywy okręgu poznańskiego) stanowią istotną dokumentację najnowszej historii naszego zawodu.

Ważnym przedsięwzięciem okręgów było rozprowadzenie wśród członków SBP talonów subskrypcyjnych czterotomowej encyklopedii PWN. Inicjatywa Zarządu Głównego SBP została przyjęta z uznaniem przez środowisko bibliotekarskie, w praktyce wpłynęła na integrację środowiska, a przy okazji pozwoliła na uporządkowanie niektórych spraw formalno-organizacyjnych, np. w zakresie regulacji składek członkowskich. Niektóre okręgi na własną rękę zapewniały swoim członkom nabycie ważnych dla bibliotekarzy wydawnictw, np. przewodnika encyklopedycznego „Literatura polska” (Szczecin). Wyda się, że pewne preferencje w nabywaniu określonych publikacji dla członków SBP okazałyby się przydatne dla prestiżu organizacji w środowisku bibliotekarskim.

Głównym celem Stowarzyszenia we wszystkich okręgach była realizacja statutowych obowiązków organizacji, określonych w § 7 i 8 Statutu SBP, a w szczególności „prowadzenie różnych form szko-

lenia i doskonalenia zawodowego". Były to czasem kilkudniowe konferencje problemowe, sesje naukowe, częściej posiedzenia plenarne lub spotkania w niewielkim gronie zainteresowanych problematyką osób. Działalność poszczególnych kół SBP była ściśle związana z pracą bibliotek, przy których istnieją. Koncentrowała się na upowszechnianiu książek wśród społeczeństwa poprzez spotkania autorskie, konkursy, prelekcje, lekcje biblioteczne, jak o tym piszą koledzy z Tarnobrzegu. W różny sposób, głównie przez prowadzenie akcji wystawienniczej, prezentowano dorobek Stowarzyszenia. Niektóre przedsięwzięcia okręgów SBP odnotowywane były na łamach lokalnej prasy, w programach radiowych i telewizyjnych. Jednym z ważnych kierunków działania SBP jest podejmowanie i rozwijanie różnych form pracy z ludźmi niepełnosprawnymi (Toruń, Warszawa, Łódź, Katowice), szeroka akcja informowania opinii społecznej o potrzebie podejmowania określonych działań na rzecz ludzi niepełnosprawnych. Podejmowano pracę nad opiniowaniem aktów prawnych odnoszących się do zawodu bibliotekarskiego, aczkolwiek z przykrością stwierdzić należy, iż nie wszystkie spostrzeżenia i oceny wpływają na kolejne redakcje aktów normatywnych. Z satysfakcją można stwierdzić, że dzięki interwencji naszym został w minionym roku częściowo załatwiony problem bibliotekarzy dyplomowanych w bibliotekach publicznych ze statusem naukowym, zgłaszany przez bibliotekarzy Szczecina, Łodzi i Warszawy.

40-lecie „Dekretu o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi” daje w sprawozdaniach pierwsze próby zapisu niektórych przedsięwzięć planu na rok następny. Zarządy okręgów starały się dokonać oceny stanu bibliotek i bibliotekarstwa na terenie swego działania, przedstawiając wyniki ekspertyz władzom politycznym i administracyjnym województw.

Działalność wydawnicza Stowarzyszenia w okręgach była w minionym roku niewielka z powodu powszechnie znanych ograniczeń przydziałów papieru. Tym niemniej dwa okręgi (Poznań i Warszawa) wydawały systematycznie biuletyny informacyjne, niezbędne źródło informacji dla członków SBP. Koledzy z Poznania zgłaszali np. potrzebę powołania do życia regionalnego czasopisma bibliotekarskiego o charakterze odmiennym od biuletynu „Bibliotekarz Poznański”, służącego raczej celom organizacyjnym. Kolekcja prac okręgu kieleckiego SBP powiększyła się o zeszyt 13 — Czesław Erber „Julia Kiełlińska-Rudzka”.

Czynnikiem integrującym środowisko bibliotekarskie niezależnie od przynależności resortowej były w ubiegłym roku wycieczki szkoleniowe połączone z wymianą doświadczeń. Wzrastające koszty tego rodzaju imprez ograniczają tę pożyteczną formę działalności organizacyjnej, na co zwracają uwagę koledzy z Chełma. Szczególnym powodzeniem cieszą się wyjazdy szkoleniowe do Wrocławia, gdzie oprócz zapoznawania się z pracą Ossolineum i Biblioteki Głównej Politechniki Wrocławskiej uczestnicy wycieczek podziwiają piękno Panoramy Racławickiej. W organizacji wycieczek szkoleniowo-krajoznawczych partycypują częściowo okręgi, częściowo komisje socjalne zakładów pracy (bibliotek macierzystych, uczelni wyższych itp.). Ograniczone są możliwości wycieczek zagranicznych. Z tym większym zadowoleniem pokwitować należy udany wyjazd szkoleniowy 28 bibliotekarzy woj. szczecińskiego do Berlina. Zapoznano się z pracą Berlińskiej Biblioteki Miejskiej, zwiedzono stolicę NRD, obóz koncentracyjny w Oranienburgu, zespół pałacowo-parkowy Sanssouisi w Poczdamie, Frankfurt nad Odrą (1—4 VI 1985). Również czterodniowy wyjazd szkoleniowy miał miejsce we wrześniu tegoż roku. Szczecińscy bibliotekarze zapoznali się z pracą Biblioteki Miejskiej w Rostocku. Próby nawiązania współpracy i wymiany zagranicznej prowadził goszczący w Łodzi przewodniczący okręgów związków bibliotekarzy niemieckich w Karl-Marx-Stadt i węgierskich w Szegedzie i Bekescsaba.

Głównymi kierunkami działania SBP w okręgach (na 35 okręgów plany pracy na rok 1986 nadesłały zaledwie 23 okręgi, dane więc są fragmentaryczne i dalekie od kompletności) są:

1) dalsze pozyskiwanie nowych członków SBP z środowiska bibliotekarskiego,

2) współpraca między bibliotekami różnych sieci i aktywizacja zawodowa środowiska,

3) doskonalenie zawodowe bibliotekarzy i działania na rzecz podniesienia rangi zawodu,

4) koordynacja działalności SBP z innymi organizacjami działającymi w środowisku kultury i oświaty,

5) utrzymanie stałych kontaktów z władzami politycznymi i administracyjnymi województw.

Działalność szkoleniowo-propagandowa koncentruje się wokół problematyki „Dekretu o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi”. W specjalnie opracowanym Programie obchodów 40-lecia uchwalenia „Dekretu o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi” w woj.

konińskim czytamy: „Rocznica upamiętniająca ogłoszenie w 1946 r. dekretu o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi jest okazją nie tylko do przypomnienia historii rozwoju bibliotek, ale przede wszystkim do ukazania stale aktualnej roli książki w społeczno-gospodarczym i kulturalnym rozwoju województwa oraz do pozyskania społecznego wsparcia dla zamierzeń bibliotekarstwa”. Uroczyste sesje popularno-naukowe, spotkania z weteranami zawodu i okolicznościowe publikacje towarzyszyć będą obchodom rocznicy w II kwartale br. W ramach obchodów 40-lecia okręg w Legnicy zamierza ogłosić konkurs dla czytelników na wspomnienie pt. „Moje spotkania z książką i biblioteką”, mające na celu zobrazowanie społecznej roli książki w kształtowaniu postaw moralnych i społecznych ludzi pracy i młodzieży.

Innym przejawem więzi SBP z tradycjami bibliotekarstwa polskiego jest uwzględnienie w planach pracy 200 rocznicy urodzin Joachima Lelewela i 160 rocznicy wydania „Bibliograficznych ksiąg dwojga” oraz 200 rocznicy urodzin Edwarda Raczyńskiego. Koledzy z Poznania zamierzają uczestniczyć w organizacji wystawy poświęconej Raczyńskiemu i wydać za pośrednictwem KAW-u broszurę „Wybitni bibliotekarze poznańscy”, obejmującą biografie 10 najwybitniejszych bibliotekarzy od czasów Lubrańskiego do Wierczyńskiego.

W ramach obchodów 40-lecia dekretu zorganizowana zostanie w maju wspólnie z WiMBP i SBP sesja poświęcona 30-leciu bibliotek dzielnicowych we Wrocławiu.

W bieżącym roku odbędą się uroczystości nadania imienia bibliotekom: Łukasza Górnickiego WBP w Białymstoku, Pawła z Krosna MBP w Krośnie oraz 80-lecia istnienia bibliotek w Chełmie i w Pabia-

licach. W uroczystościach tych wezmą udział przedstawiciele SBP.

Zarówno w sprawozdaniach za rok 1985 jak i w planach na rok bieżący nie została odpowiednio postawiona sprawa uczestnictwa opiekunów okręgów z ramienia ZG. Komisja Współpracy z Okręgami prosi Koleżanki i Kolegów pełniących te funkcje z upoważnienia ZG do interesowania się na bieżąco sprawami okręgów oraz brania udziału w przedsięwzięciach, wymagających pomocy i rady ze strony ZG, zaś zarządy okręgów winny utrzymywać stały kontakt ze swymi opiekunami, których wykaz (ustalony na posiedzeniu plenarnym ZG dn. 22 czerwca 1985 r.) opublikowany został w komunikacie nr 3/85 s. 28—30. Z kolei członkowie Komisji Współpracy z Okręgami dokonali podziału terenu własnego działania następująco:

1. Kol. Juliusz Bernard (Wrocław, tel. sl. 44-39-03, dom. 67-81-26) — Wrocław, Kraków, Bielsko-Biała, Katowice, Opole, Wałbrzych, Jelenia Góra, Legnica, Leszno, Zielona Góra.

2. Kol. Jerzy Gajewski (Lublin, tel. sl. 259-46, dom. 616-08) — Lublin, Chełm, Zamość, Przemyśl, Krosno, Rzeszów, Tarnobrzeg, Kielce, Tarnów, Nowy Sącz.

3. Kol. Bolesław Howorka (Poznań tel. sl. 20-95-81, 20-89-23, dom. 525-44) — Poznań, Konin, Włocławek, Toruń, Bydgoszcz, Piła, Gorzów, Szczecin, Koszalin, Słupsk.

4. Kol. Andrzej Kempa (Łódź, tel. sl. 36-68-35, dom. 78-93-00) — Łódź, Piotrków, Radom, Warszawa, Skierniewice, Płock, Sieradz, Kalisz, Częstochowa.

5. Kol. Marianna Łochowska (Białystok, tel. sl. 225-86) — Białystok, Olsztyn, Biała Podlaska, Siedlce, Łomża, Ostrołęka, Ciechanów, Suwałki, Elbląg, Gdańsk.

Komisja Współpracy z Okręgami SBP

STAN ORGANIZACYJNY STOWARZYSZENIA BIBLIOTEKARZY POLSKICH W 1985 R.

Zestawienie zostało opracowane na podstawie materiałów nadesłanych przez zarządy okręgów (tzw. „dane o okręgu”) w latach 1985 i 1986 oraz sprawozdania sekretarza generalnego z kadencji 1981—1985 r. Materiałów za rok 1985 nie nadesłali zarządy okręgów w Ciechanowie, Suwałkach, Wałbrzychu. W przypadku tych okręgów w zestawieniu przyjęto na dzień 31 XII 1985 r. stan z 1 I 1985 r.

Liczba członków

SBP w dniu 31 XII 1985 r. zrzeszało 11 477 osób w 48 okręgach wojewódzkich (bez woj. skierniewickiego). W roku 1985 liczba członków zwiększyła się o 1033 osoby (ok. 10%).

Najliczniejsze okręgi

stan na dzień 31 XII 1985 r.		stan na dzień 1 I 1981 r.	
1. Warszawa	655	1. Warszawa	1048
2. Szczecin	545	2. Katowice	768
3. Katowice	485	3. Wrocław	632
4. Poznań	438	4. Poznań	528
5. Radom	396	5. Łódź	513
6. Bielsko-Biała	360	6. Gdańsk	450
7. Olsztyn	355	7. Olsztyn	444
8. Rzeszów	328	8. Szczecin	439
9. Kielce	321	9. Lublin	413
10. Koszalin	316	10. Radom	408

Poza kilkoma wyjątkami wszystkie okręgi zanotowały w roku 1985 wzrost liczby członków.

W roku sprawozdawczym w okręgach przybyło:

- 1—10 osób — Biała Podlaska, Częstochowa, Elbląg, Gorzów, Ostrołęka, Radom, Tarnobrzeg, Tarnów, Zamość
- 11—20 osób — Chełm, Krosno, Leszno, Nowy Sącz, Piła, Siedlce, Sieradz, Toruń, Wrocław, Zielona Góra
- 21—30 osób — Legnica, Łódź, Piotrków Trybunalski, Słupsk, Włocławek
- 31—40 osób — Chełm, Krosno, Leszno, Nowy Sącz, Piła, Siedlce, Sieradz, Toruń, Wrocław, Zielona Góra
- 41—50 osób — Bielsko-Biała, Kalisz, Łomża, Płock
- 51—60 osób — Bydgoszcz, Olsztyn, Poznań, Rzeszów
- 61—70 osób — Białystok, Katowice, Lublin
- 71—80 osób — Koszalin
- 91—100 osób — Szczecin

Wyraźniejsze straty członkowskie zanotowano w r. 1985 jedynie w okręgach gdańskim — 63 osoby (29%), warszawskim — 85 osób (11%), krakowskim — 14 (23%). (brak danych z Ciechanowa, Suwałk, Wałbrzycha)

Zdecydowana większość członków SBP wywodzi się z BIBLIOTEK PUBLICZNYCH — 9428 osób, co stanowi 82% ogółu członków. (W r. 1984 — 8483 członków — 81,3%, w r. 1981 — ok. 9500 członków — 72%).

3 okręgi (Bydgoszcz, Elbląg, Przemyśl) zrzeszają wyłącznie pracowników tej sieci. W 12 okręgach liczba członków spoza bibliotek publicznych nie przekracza 5 osób. Poza Częstochową, Gdańskiem i Przemyślem wszystkie okręgi zanotowały w r. 1985 wzrost liczby członków z bibliotek publicznych. Spadek liczby członków z tej sieci znaczący jest tylko w Gdańsku — 100 osób (59%).

833 (7,3%) członków SBP reprezentowało w r. 1985 sieci BIBLIOTEK NAUKOWYCH (w r. 1984 — 866 osób — 8,2%, w r. 1981 — ok. 1500 osób — 12%)

W 24 okręgach nie zanotowano w r. 1985 ani jednego przedstawiciela tej sieci, w 3 okręgach — po jednym. W 7 okręgach nastąpił spadek liczby członków z bibliotek naukowych (od 1 do 74 osób), w 10 okręgach — wzrost (od 1 do 17 osób).

Dane liczbowe świadczą, że do odzyskania swoich wpływów wśród pracowników bibliotek naukowych Stowarzyszenie ma jeszcze daleką drogę. Spośród dużych ośrodków zrzeszających tradycyjnie liczne grono bibliotekarzy naukowych tylko okręgi w Częstochowie, Olsztynie i Szczecinie zanotowały w r. 1985 niewielki wzrost liczby członków reprezentujących tę sieć. Największe, niekiedy kilkusetosobowe straty (w stosunku do r. 1981) w okręgach gdańskim, katowickim, krakowskim, lubelskim, łódzkim, poznańskim, warszawskim, wrocławskim z reguły nadal nieznacznie pogłębiają się, chociaż trzeba zaznaczyć, że we wszystkich tych województwach bardziej lub mniej rozwinięte struktury SBP w bibliotekach naukowych pozostały, co z pewnością może ułatwić ich odbudowę. Niemal całkowicie odeszło z SBP silne niegdyś środowisko bibliotekarzy naukowych z Torunia (pozostał 1 członek).

Sieć BIBLIOTEK SZKOLNYCH I PEDAGOGICZNYCH reprezentuje w SBP 499 członków (4,4%). W roku 1984 było 510 członków (4,9%), w r. 1981 ok. 1750 członków (13%).

W 12 okręgach nie zarejestrowano w r. 1985 ani jednego bibliotekarza tej sieci, w 13 okręgach liczba członków nie przekracza 5 osób.

Najwięcej bibliotekarzy szkolnych i pedagogicznych zrzesza okręg w Warszawie (71 osób), Słupsku (40), Wrocławiu (39), Olsztynie (37), Białej Podlaskiej (35).

W roku sprawozdawczym w 17 okręgach zanotowano wzrost liczby członków reprezentujących biblioteki szkolne i pedagogiczne (od 1 do 17 osób), w 11 spadek (od 1 do 31 osób).

BIBLIOTEKI ZAKŁADOWE, FACHOWE I OŚRODKI INNE reprezentuje w SBP 314 osób (2,8%), w r. 1984 — 306 osób (2%).

W 20 okręgach nie ma ani jednego przedstawiciela placówek omawianego typu. Tylko w 5 okręgach ich liczba przekracza 20 osób (Warszawa 88, Katowice 38, Gdańsk 26, Szczecin 20).

Sieć BIBLIOTEK WOJSKOWYCH reprezentuje w SBP 220 osób (1,9%). W r. 1984 było 175 osób (1,7%). 45% członków SBP pracujących w bibliotekach wojskowych zrzesza okręg warszawski, pozostali należą do 13 okręgów zrzeszających od 1 do 23 przedstawicieli tej sieci.

Koła SBP

Zgodnie ze statutem każdy członek SBP powinien należeć do Koła SBP. W r. 1985 zarejestrowano 327 kół SBP (najwięcej w Warszawie i Wrocławiu — po 16, najmniej w Katowicach — 0, Białej Podlaskiej — 1).

Statystycznie na 1 koło przypada 35 członków. Z nadesłanych materiałów wynika, że tylko w 29 okręgach wszyscy członkowie zorganizowani są w kołach. Zdecydowana większość kół działa przy bibliotekach publicznych różnych szczebli. W niektórych okręgach powoływane są koła miejskie i terenowe zrzeszające oprócz pracowników bibliotek publicznych również przedstawicieli innych sieci.

W niektórych większych miastach (np. Warszawa, Wrocław) odnotowuje się istnienie dzielnicowych kół bibliotekarzy szkolnych. Okręgi odnotowują istnienie 5 odrębnych kół zrzeszających pracowników bibliotek wojskowych, 3 kół — bibliotekarzy zakładowych. Pracownicy bibliotek uczelnianych należą albo do kół przy bibliotekach poszczególnych uczelni (12 kół) lub do kół bibliotekarzy naukowych — 2 koła.

Przy zarządach okręgów działają 42 SEKCJE, KOMISJE, ZESPOŁY PROBLEMOWE. Ciała te funkcjonują przy 13 okręgach. Są to: 4 zespoły lub sekcje historyczno-pamiętnikarskie, 4 sekcje bibliotek publicznych, 4 sekcje bibliotek szkolnych i pedagogicznych, 3 sekcje bibliotek naukowych, 2 sekcje czytelnictwa chorych, 2 komisje kształcenia i doskonalenia, 2 komisje wydawnicze, 2 komisje imprez i wymiany doświadczeń, 1 sekcja bibliotek fachowych, 1 sekcja bibliotek wojskowych, 1 komisja opiniodawcza, 1 sekcja ośrodków inte., 1 komisja problemów czytelnictwa dzieci i młodzieży, 1 komisja koordynacji pracy bibliot., 1 komisja ds. organizacyjnych i pracowniczych, 1 komisja pracy kół, 1 sekcja poradnictwa zawodowego i konserwatorium bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Najwięcej ciał doradczych zorganizowano przy okręgach szczecińskim, poznańskim, warszawskim, rzeszowskim.

STAN LICZBOWY CZŁONKÓW SBP W ROKU 1985

Okręg SBP	1.I. 1981	31.XII 1985	różni- ca 1985— —1981	bibl. publ. 1985	bibl. naukowe 1985	bibl. szk. i pedag. 1985	zak. ośr. inte 1985	fach. 1985	bibl. wojsk. 1985	inne 1985	liczba kół liczba członk. w kołach
Biała Podl.	150	116	—34	65	16	35	—	—	—	—	1 — 28
Białystok	309	194	—115	185	9	—	—	—	—	—	5 — 125
Bielsko-Biała	309	360	+51	345	1	1	2	1	10	—	6 — 360
Bydgoszcz	360	275	—85	275	—	—	—	—	—	—	10 — 275
Chełm	145	132	—13	129	—	3	—	—	—	—	3 — 132
Ciechanów	201										
Częstochowa	185	161	—24	109	44	4	2		2	—	5 — 161
Elbląg	151	130	—21	130	—	—	—	—	—	—	5 — 130
Gdańsk	450	150	—300	70	29	—	27	24	—	—	
Gorzów Wlkp.	188	151	—37	151	—	—	—	—	—	—	8 — 151
Jelenia Góra	190	215	+25	181	—	29	5	—	—	—	6 — 215
Kalisz	275	221	—54	179	1	24	17	—	—	—	7 — 196
Katowice	768	485	—283	407	38	2	38	—	—	—	—
Kielce	319	321	+2	311	9	—	—	—	—	—	13 — 321
Konin	206	230	+24	199	—	15	5	—	11	—	5 — 230
Koszalin	216	316	+100	264	12	29	—	—	11	—	9 — 316
Kraków	291	46	—231	22	16	4	2	1	1	—	—
Krosno	119	154	+35	152	—	1	1	—	—	—	5 — 154
Legnica	113	179	+66	175	1	2	1	—	1	—	9 — 105
Lublin	413	266	—147	210	26	4	9	11	6	—	7 — 266
Łomża	236	201	—35	189	—	5	—	—	7	—	6 — 201
Łódź	513	249	—264	118	37	5	18	19	52	—	5 — 113
Nowy Sącz	98	191	+93	189	—	1	—	—	1	—	3 — 84
Olsztyn	444	355	—89	246	61	37	2	2	7	—	11 — 355

Okręg SBP	1.I. 1981	31.XII 1985	różni- ca 1985— —1981	bibl. publ. 1985	bibl. naukowe 1985	bibl. szk. i pedag. 1985	zak. fach. ośr. inte 1985	bibl. wojsk. 1985	inne 1985	liczba kół liczba członk. w kołach
Opole	235	205	—30	148	38	4	3	4	8	5 — 205
Ostrołęka	210	213	+3	203	—	10	—	—	—	10 — 213
Piła	213	262	+49	234	—	21	—	7	—	8 — 262
Piotrków	151	131	—20	129	—	—	2	—	—	5 — 131
Płock	160	274	+114	273	—	—	1	—	—	5 — 274
Poznań	528	438	—90	305	109	2	17	—	5	15 — 430
Przemyśl	82	159	+77	159	—	—	—	—	—	4 — 159
Rzeszów	217	328	+111	294	29	—	2	—	3	9 — 328
Radom	408	396	—12	372	16	—	8	—	—	11 — 396
Siedlce	183	128	—55	125	—	1	—	—	2	15 — 119
Sieradz	88	138	+50	129	—	6	3	—	—	5 — 138
Ślupsk	245	241	—4	179	14	40	3	5	—	10 — 238
Suwałki	239									
Szczecin	439	545	+106	457	58	10	20	—	—	15 — 545
Tarnobrzeg	219	235	+16	234	—	1	—	—	—	2 — 34
Tarnów	266	280	+14	256	—	24	—	—	—	6 — 280
Toruń	308	201	—107	159	1	11	—	22	8	6 — 201
Wałbrzych	251									
Warszawa	1048	655	—393	134	218	71	88	99	45	16
Włocławek	153	188	+33	186	—	—	—	—	—	5 — 186
Wrocław	632	233	—399	115	30	39	26	23	—	16 — 217
Zamość	130	146	+16	145	—	—	—	1	—	5 — 146
Zielona Góra	291	313	+22	275	21	17	—	—	—	5 — 103
Razem	13550	11477		9428	833	499	314	220	183	

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI NIEKTÓRYCH SEKCJI, KOMISJI I ZESPOŁÓW DZIAŁAJĄCYCH PRZY ZG SBP ZA ROK 1985

Sekcja Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych

Na przełomie 1984/85 roku Ośrodek Metodyczny Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych WBP i Książnicy Miejskiej w Toruniu opracował na podstawie ankiety analizę aktualnego stanu potrzeb bibliotek i placówek opieki zdrowotnej wraz z projektem uzupełnień do Zarządzenia Ministrów ZiOS oraz MKiS, a także projektem znolizowania tekstu Wytycznych tychże Ministrów z 1976 roku.

W dniach 20—30 marca 1985 roku w Porzecznej w woj. opolskim z inicjatywy Sekcji zorganizowano przez MKiS, przy pomocy WBP i ZO SBP w Opolu, ogólnokrajowe seminarium dla instruktorów wojewódzkich bibliotek publicznych do spraw czytelnictwa chorych i niepełnosprawnych oraz nauczycieli średnich kadr medycznych. Wynikiem narady było wypracowanie propozycji i wniosków dotyczących organizacji bibliotek i doskonalenia obsługi czytelnictwa chorych. Wytyczono dalsze kierunki współpracy bibliotek z personelem medycznym. Podczas seminarium podjęto uchwałę dotyczącą opracowania adnotowanego zestawu książek o wysokich walorach ideowych, poznawczych i terapeutycznych zalecanych chorym (zestawienie za lata 1980—1985 obejmuje ok. 200 pozycji).

W Państwowym Studium Kulturalno-Oświatowym we Wrocławiu uruchomiono eksperymentalnie kierunek — „biblioterapia”, mający na celu przygotowanie odpowiedniej kadry bibliotekarskiej dla obsługi chorych i niepełnosprawnych (zajęcia będzie prowadziła W. Kozakiewicz).

W listopadzie 1985 r. zorganizowano w Jarocinie specjalny kurs dla bibliotekarzy szpitalnych (zajęcia prowadzili dr W. Szulc, M. Skarżyńska, T. Czajkowski).

W Olsztynie zorganizowano szkolenie dla kierowników bibliotek wojskowych, ośrodków wypoczynkowych i leczniczych w ramach współpracy z GZP WP. Przy współudziale członków sekcji zorganizowano liczne seminaria poświęcone czytelnictwu chorych i niepełnosprawnych w Katowicach, Krakowie, Opolu, Częstochowie, Słupsku, Gdańsku, Wrocławiu i Poznaniu.

Działalność sekcji przyczyniła się do wprowadzenia tematyki chorych i niepełnosprawnych do Wytycznych Programowo-Organizacyjnych MKiS do działalności kulturalnej na rok 1985/1986. Ministerstwo

zwróciło też uwagę na konieczność wprowadzenia wymienionej problematyki do programów szkolenia i doszkalania bibliotekarzy.

Pomyślnie układała się w roku sprawozdawczym współpraca z wyspecjalizowanymi agendami IFLA. Od stycznia 1985 roku Sekcja uzyskała afiliację w Międzynarodowej Federacji Bibliotecznej, a decyzją z lipca 1985 roku F. Czajkowski został wybrany na lata 1986—1990 członkiem stałego Komitetu Zarządzającego „Sekcją bibliotek obsługujących osoby w niekorzystnej sytuacji”.

Dla potrzeb IFLA opracowano informację o działalności Sekcji, wykaz bibliotek dla niewidomych w Polsce, propozycje programowe na Kongres w Tokio w 1986 roku.

Dla Japońskiego Komitetu Organizacyjnego IFLA F. Czajkowski przygotował referat „Biblioteki szpitalne w Polsce”. Przygotowano materiały dotyczące polskich bibliotek szpitalnych, które ukażą się w piśmiennictwie fachowym Japonii. Sekcja przewodniczył kol. Franciszek Czajkowski.

Sekcja Bibliotek Muzycznych

Prace sekcji dotyczyły:

- centralnego katalogu dawnych rękopisów muzycznych, prace wykonywane w ramach międzynarodowego przedsięwzięcia „Repertoire International des Sources Musicales (RISM),

- opisów bieżącej polskiej literatury o muzyce dla międzynarodowej bibliografii „Repertoire Internationale de la Littérature Musicale” (RILM). Dzięki pomocy Sekcji w uzyskaniu nowych współpracowników opisy bibliograficzne będą obejmowały wszystkie czasopisma muzyczne i ważniejsze artykuły o muzyce z czasopism niemuzycznych,

- kontynuacji publikacji własnej „Biblioteka Muzyczna”,

- przygotowania wydawnictwa „Katalog polskich czasopism muzycznych w bibliotekach polskich” pod red. W. Pigły.

W roku 1985 odbyły się dwa zebrania Sekcji: 18 czerwca — w sprawie polskiego uczestnictwa w roboczej konferencji Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliotek Muzycznych (IAML) oraz Międzynarodowego Stowarzyszenia Archiwów Dźwiękowych (IASA), w której wzięło udział 8 bibliotekarzy i dokumentalistów z całej Polski w Berlinie. Omawiano również bieżący

stan prac realizowanych w ramach Sekcji. 23 września — omówiono udział polskich przedstawicieli w konferencji IAML w Berlinie, gdzie wszyscy wygłosili referaty bądź komunikaty. Zatwierdzono także projekt ankiety w sprawie zasobów polskich czasopism muzycznych w bibliotekach krajowych. Wysłuchano sprawozdania z prac podkomisji oraz poruszono sprawy bieżące. Ponadto zebrano informacje z polskich Akademii Muzycznych i przekazano do komitetu redakcyjnego w związku z przygotowywanym za granicą międzynarodowym przewodnikiem po bibliotekach, konserwatoriach i innych uczelniach muzycznych. Sekcji przewodniczył kol. Andrzej Spóz.

Sekcja Bibliotek Publicznych

Przygotowała do druku materiały ze zorganizowanej przez Sekcję konferencji na temat „Organizacja i funkcjonowanie ośrodków informacji w wojewódzkiej sieci bibliotek publicznych”. Publikacja ukaże się drukiem w końcu 1986 r.

Sekcja podsumowała wyniki konkursu-plebiscytu i ustaliła listę laureatów Nagrody Literackiej SBP za r. 1984, opracowała projekt nowej wersji regulaminu Nagrody Literackiej.

Przystąpiono do opracowania wzorcowych lekcji bibliotecznych z zakresu wiedzy o książce i przysposobienia bibliotecznego. Sekcji przewodniczył kol. Grzegorz Chmielewski.

Komisja Współpracy Międzynarodowej

Prowadziła działalność związaną z propagowaniem osiągnięć polskiego bibliotekarstwa na forum zagranicznym, organizowaniem w Polsce wizyt gości zagranicznych, udziałem delegacji polskiej w Sesjach IFLA i uczestniczeniem polskich bibliotekarzy w konferencjach i innych wyjazdach zagranicznych.

W dniach 20—22 maja odbyło się w Radziejowicach seminarium polsko-angielskie nt. edukacji historycznej młodych bibliotekarzy, w wyniku podpisania umowy o współpracy między LA a SBP. Ze strony angielskiej w Seminarium uczestniczyli 2 osoby. Spotkanie pozwoliło zapoznać się z kierunkami badań dotyczących zbiorów specjalnych w bibliotekach Wielkiej Brytanii, między innymi wykorzystaniem technik komputerowych. Poruszono także problemy dotyczące programów kształcenia bibliotekarzy w zakresie historii książki i historii bibliotek. Komisja organizowała w dniach 2—5 lipca pobyt przedstawicieli Komitetu Współpracy IFLA z NRD.

Program pobytu obejmował m.in. zwiedzanie bibliotek warszawskich. W konferencjach zagranicznych uczestniczyli przedstawiciele bibliotekarzy polskich:

- 13—16. 08 (w Chicago) w I Światowej Konferencji kształcenia ustawicznego bibliotekarzy i pracowników informacji, zorganizowanej jako prekonferencja IFLA (1 osoba)
- 18—24. 08 w dorocznej Sesji IFLA w Chicago (4 osoby)
- 4—8. 11 w NRD nt. Dziecko w bibliotece (1 osoba)
- 28—30. 08 na Węgrzech w sesji naukowej zorganizowanej z okazji 50-lecia Stowarzyszenia Bibliotekarzy Węgierskich. Udział wziął przewodniczący SBP Stefan Kubów
- 8—14. 09 w Berlinie w roboczej konferencji Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliotek Muzycznych (IAML) oraz Międzynarodowego Stowarzyszenia Archiwów Dźwiękowych (IASA) wzięło udział 8 bibliotekarzy.

W roku 1985 przygotowano wstępne założenia do umowy ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy i Informatyków Słowackich oraz ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Węgierskich. Komisji przewodniczyła kol. Maria Brykczyńska.

Komisja Współpracy z Okręgami

Zadaniem Komisji jest utrzymanie stałego kontaktu między ZG SBP a Okręgami, zabezpieczenie szybkiego przepływu informacji. Zorganizowanie i zabezpieczenie okręgom opieki merytorycznej ze strony ZG SBP poprzez wytypowanie opiekunów poszczególnych okręgów. Okręgi ze swej strony zobowiązane są do nadsyłania informacji o przebiegu swej działalności oraz planów pracy. Komisji przewodniczył kol. Andrzej Kempa.

Komisja ds. Zawodu

Komisja została utworzona z działającego w poprzedniej kadencji Zespołu ds. Zawodu.

Działalność Komisji obejmowała opiniodawanie projektów, aktów prawnych dotyczących uposażeń bibliotekarzy.

Przewodniczący Komisji wziął udział w specjalnym posiedzeniu w Departamencie Prawnym MKiS, na którym przedstawił propozycję dotyczącą ujednolicenia plac bibliotekarzy dyplomowanych oraz pracowników służby bibliotecznej. Propozycje zostały przyjęte przez Komisję Prawną Rady Ministrów, dzięki czemu udało się

doprowadzić do ujednolicenia zasad płacowych dla bibliotekarzy dyplomowanych zatrudnionych w różnych sieciach oraz umożliwienia wszystkim bibliotekarzom pełnego korzystania z tabeli płac pracowników służby bibliotecznej, zawartych w aktach prawnych dotyczących wynagrodzeń pracowników upowszechniania kultury.

Komisji przewodniczył kol. Tadeusz Zarzębski.

Komisja Statystyki Bibliotecznej

W nowej kadencji Komisja wznowiła pracę 15 listopada 1985 r. W planie pracy główny nacisk położono na sprawę przygotowania dla Państwowej Rady Bibliotecznej projektu programu badań statystycznych bibliotek. Organizację pracy nad projektem powierzono kol. Andrzejowi Jopkiewiczowi.

Komisji przewodniczyła kol. Wiesława Żukowska.

ZASADY PROGRAMOWO-ORGANIZACYJNE OBCHODÓW 70-LECIA STOWARZYSZENIA BIBLIOTEKARZY POLSKICH

W roku 1987 przypada 70-lecie Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, którego początek wiąże się z zorganizowaniem 21 października 1917 r. Związku Bibliotekarzy Polskich. Ten istotny dla Stowarzyszenia Jubileusz będzie także ważnym wydarzeniem dla bibliotekarstwa polskiego i kultury narodowej, co nakreśla szeroki zakres obchodów.

Patronat nad uroczystościami Jubileuszu objął osobiście wicepremier prof. Zbigniew Gertych.

W związku z powyższym Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich postanawia:

1. Obchody Jubileuszowe zorganizować pod hasłem „70 lat SBP w służbie oświaty, nauki i kultury” i nadać im charakter ogólnokrajowy m.in. przez zaproszenie do współdziałania Ministerstwa Kultury i Sztuki, Państwowej Rady Bibliotecznej, resortów dysponujących większymi sieciami bibliotecznymi oraz ośrodkami informacji naukowej, Ogólnopolskiego Zespołu Partijnego Bibliotekarzy.
2. Określić następujące cele obchodów Jubileuszu:
 - 1) dotarcie z problematyką Stowarzyszenia do całego środowiska zawodowego i szerokich kręgów społecznych. Upowszechnienie roli i znaczenia oraz dorobku SBP dla bibliotekarstwa i czytelnictwa, rozwoju oświaty, nauki i kultury oraz w kształtowaniu polityki bibliotecznej;
 - 2) dokonanie, możliwie wszechstronnej analizy i oceny aktualnego stanu posiadania SBP, realizacji naukowo-fachowej funkcji Stowarzyszenia;
 - 3) aktywizacja, rozwój i umocnienie struktur organizacyjnych SBP;
 - 4) analiza stanu obecnego bibliotekarstwa polskiego i informacji naukowej, a szczególnie tych ich elementów, które decydują o efektywnym zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, stanu realizacji Uchwały Krajowego Zjazdu Delegatów SBP z 13–15 maja 1985 r. oraz wniosków zawartych w Uchwale Komisji Kultury KC PZPR pt. „Stan i kierunki rozwoju bibliotekarstwa w Polsce”;
 - 5) wypracowanie propozycji zasad i metod kształtowania polityki biblioteczno-informacyjnej oraz koncepcji centralnego organu zarządzania bibliotekami;
 - 6) pogłębienie świadomości historycznej środowiska i poczucia jedności interesów bibliotekarzy i pracowników informacji naukowej.
3. Powołać Komitet Honorowy obchodów z udziałem przedstawicieli resortów w randze wiceministrów oraz przedstawicieli organizacji politycznych społecznych i naukowych, m.in. Narodowej Rady Kultury, Minister-

Indeks 35262

Wydawca: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, ul. Konopczyńskiego 5/7, 00-953 Warszawa, tel. 27-52-96 i 27-08-47
 Zam. nr 464/243 B-3. Papier offset kl. IV 71 g, 4,5 ark. druk., 9,5 ark. wyd. Nakład 14 600 egz.
 Druk: Drukarnia Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Adres redakcji: pl. M. Skłodowskiej-Curie 2, 60-965 Poznań, skr. poczt. 8, tel. 31-32-19 i 31-33-66
 Prenumerata za pośrednictwem PUPiK „Ruch”. Cena prenumeraty: roczna — 1080 zł, półroczna — 540 zł, kwartalna — 270 zł. Cena jednego numeru 90 zł. Sprzedaż numerów zaległych prowadzi Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich